

In het begin

De christenen - niet alleen de eersten -, hebben doorheen een veelheid van verhalen, beelden, poëzie en parabels één nadrukkelijke focus: "Alles is mogelijk".
Daarin schuilt de zón van de Verrijzenis. Christus is gekomen als een bres in onze beperkingen, voorbij alle dood. Pasen, zelfs het graf kan je niet vasthouden.

Kathleen Boedt verwoordt het zo:

Pasen

Alsof een grote steen is weggerold
tussen nacht en dag,
duisternis en licht,
tussen wanhoop en hoop,
angst en durf.

Geen chaos en verleden meer,
alleen nog toekomst en hemel,
ook hier en nu.

Zo sterk is de kracht
van wie het hoofd opricht
en opstaat uit zijn gebrokenheid.

Zo radicaal als de dood vernietigt,
zo onstuitbaar en nieuw
breekt precies dan het leven door
en gaat de mens
een weg die niet doodloopt,
nooit meer.

Zo is leven:
eeuwig,
zo intens en altijd weer.

Graag wensen we elk van jullie de paasvreugde van deze steenkanteling toe!

Vragenderwijs-delenderwijs

De (on)zin van lesbezoeken. Sommigen stellen de vraag expliciet, anderen houden hem nog net op de tong.

Op klasbezoeken door vakbegeleiders en/of directie wordt zeer verschillend gereageerd door godsdienstleerkrachten. Een aantal godsdienstleerkrachten vragen zelf om een lesbezoek, rekenen op een handvol suggesties en een eerlijke feedback. Soms wordt de vraag gesteld vanuit een zeer concrete invalshoek met het oog op een bepaalde aanpak, met zorg voor gezag, met inschatting van een beginsituatie. Anderen geven op voorhand te kennen dat ze klasbezoek niet echt zien zitten. Ook dit om verschillende redenen: afwerking van een lessenreeks, toets, video, faalangst, ...

Het lesbezoek wordt dikwijls georganiseerd vanuit een zeer concrete invalshoek: een advies dient opgemaakt te worden met het oog op een verdere aanstelling, een directie vraagt om een begeleidingsadvies of een godsdienstleerkracht vraagt zelf om een feedback binnen een bepaalde leergroep of een bepaald leerproject.

Doorheen de reacties op mogelijke lesbezoeken komt soms ook de subjectieve theorievorming omtrent leraarschap aan de oppervlakte en in gesprek. In het al of niet kunnen plaatsen van een lesbezoek speelt mee hoe men denkt over onderwijs. Hier en daar merk je dat er leerkrachten zijn die de klas beschouwen als hun terrein. Geen buitenstaander komt er in. Ik de baas of de koningin. Ik, en ik werk zoals ik wil. Anderen daarentegen vinden het vanzelfsprekend dat het eigen leraarschap mee wordt bevraagd en geprikkeld van buitenuit. Soms hoor je zelfs zeggen dat het eigenlijk ook zou moeten kunnen dat collega's bij elkaar eens binnenlopen. Iets wat sommigen ook doen op 'open schooldagen'. Als vakbegeleider komen wij in vele scholen én in vele klassen. Zeer inspirerend. Eigenlijk zouden we elk van jullie zo iets toewensen. Misschien is dit zelfs minder onmogelijk dan je wel denkt. De elk-op-zijn-eiland-mentaliteit, het zelfbegrip als kleine zelfstandige verdwijnt stilaan in de wereld van onderwijs ten voordele van samen-sterk. De nieuwe minister denkt trouwens sterk in de richting van deze wederzijdse interesse en ondersteuning van leerkrachten. Waarom niet eens na ruggespraak bij elkaar langslopen. Pas afgestudeerd en ervaren, meervakker en éénvakker. Sterk in communicatie, sterk in vertellen. Werken met beeld, werken met poëzie. Er is zo veel te leren bij elkaar. Al doende uitwisselen van nieuwe inzichten en aanpakken en beproefde opstellingen en werkwijzen. Zoiets kan ook over de vakken heen zinvol zijn. Zeker voor vakken die wederzijds geregeld aan grensoverschrijding doen. In de groep praktijkvakken is dit wederzijdse samenwerken meer regel dan uitzondering. De zin van dergelijke klasbezoeken is niet elkaar te beoordelen of te evalueren, neen integendeel. Het gaat om leren, dieper en rijker te zien en de mogelijkheden van het vak in te schatten.

De inspecteur-adviseur zelf is ook vragende partij voor klasbezoeken. Naast de decretaal vastgelegde inspectie-opdracht is een meer algemeen begeleidende ondersteuning ook voor de inspecteur-adviseur niet mogelijk zonder voeling te hebben met het dagelijkse reilen en zeilen in de lessen r.-k. godsdienst.. Ook al is het contact met leerkrachten via gesprekken, allerlei vergaderingen en ontmoetingen wederzijds bijzonder verrijkend, de tijd en de plaats van het echte gebeuren is nog altijd de les zelf. Daar proeft de vakbegeleider wat tieners beroert, wat leerkrachten drijft, wat kan en soms ook niet kan. Pas in de lesactiviteit wordt de wisselwerking tussen school en vak, leerkracht en leerlingen tastbaar. Dit alles biedt een duidelijk aanknopingspunt voor leerkrachtenbegeleiding en vakorganisatie.

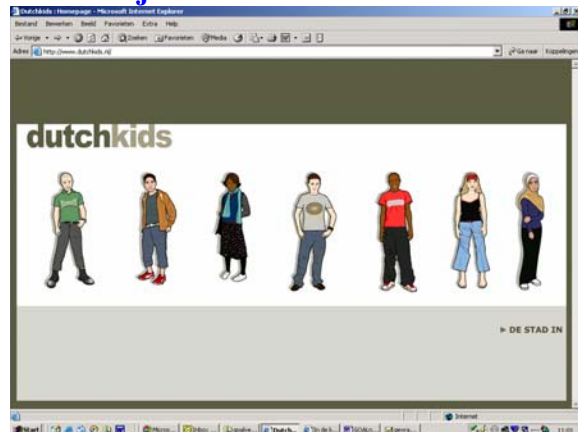
En wat houdt zo'n lesbezoek dan concreet in? Best van al verloopt het schoolleven en het lesgeven zoals voorzien. Het leven van alle dag. Niet plots een modelles, een totaal andere aanpak of een vlucht in video of toets. De leerkracht kan een aantal documenten voorleggen (agenda, vorderingsplan, cursus, lesvoorbereiding, e.a.). De begeleider probeert vooral via dit lesgebeuren en voorgelegde documenten zicht te krijgen op wat binnen de gegeven setting gebeurt en mogelijk is. Bij een klasbezoek hoort een gesprek met de leerkracht. Soms is de directie aanwezig. Daarbij wordt de les mondeling besproken en gesitueerd in de ruimere lespraktijk. Dit wordt eventueel samengevat in een schriftelijk begeleidingsadvies. Een aantal klasbezoeken kan ook vruchtbaar uitmonden in een vakvergadering rond didactische accenten, een verrijkende leeromgeving, mogelijke nascholingen, evalueren, jaarplanning e.a..

Mededelingen

Nu reeds vastgelegd op dinsdag 23 en woensdag 24 augustus de Vliebergh-sencie-leergangen
<http://www.kuleuven.ac.be/admin/al/niv3pbis/nascholingen/CA09.htm>
<http://www.kuleuven.ac.be/admin/al/niv3pbis/nascholingen/BY06.htm>

Link

Linkweetjes:

<http://www.dutchkids.nl/>: zeven fictieve tieners met verschillende achtergronden vertellen op deze website over zichzelf, hun familie en dagelijks leven. Ook de problemen die ze meemaken komen aan de orde: racisme, levensovertuiging, enz.

<http://www.parabels.nl>.

<http://www.huwelijksvoorbereiding.be/N/index.lasso>

<http://www.bijbelencultuur.nl/>

<http://www.bijbeluitgelezen.be/>

<http://start.lokaal.be/> Elke stad of gemeente presenteert zich op het web. Natuurlijk ben je niet alleen in je eigen gemeente geïnteresseerd. Even kijken bij de burens dus. Een handzaam overzicht is te vinden op deze pagina.

Word-wonderen

Het Wordpakket kent tal van mogelijkheden, maar toch zijn er op het net een heleboel add-ons te vinden die u nog een meerwaarde bieden.

1. Met Batch Replacer (<http://www.replsoft.com/brformsword.html> - 477 KB, gratis) kunt u bepaalde woorden, termen of zinnen in verschillende Word-documenten in één keer wijzigen.

2. Brochure drukken. Met EHusBook (<http://www.kroxus.com/infoehus.htm> - 700 KB, gratis) drukt u een Word-document af in verkleinde "brochurevorm". Dankzij de *Print brochure*-knop kunt u aangeven of u 2 of 4 Word-pagina's op 1 bladzijde wilt laten afdrukken in uw brochure. Handig dus om papier te besparen.

Thomasweetje

Het jukeboxwerk is af, kijken op:

<http://www.kuleuven.ac.be/thomas/lesgebeuren/jukebox/index1.php>"<http://www.kuleuven.ac.be/thomas/lesgebeuren/jukebox/index1.php>

Een kijk op de nieuwe communities

http://www.kuleuven.ac.be/thomas/leerkracht/communities_updates/"http://www.kuleuven.ac.be/thomas/leerkracht/communities_updates/

Weet-je

In de uitgave maart 2005 Mededelingen van het Vlaams Verbond van het katholiek secundair onderwijs is een pastorale bundel 'zin in kwali-TIJD' opgenomen. Je vindt er tips en concreet materiaal voor vakoverschrijdend samenwerken, pastoraal en godsdienstonderricht.

In Collationes Vlaams Tijdschrift voor Theologie en Pastoraal Jg 35 (2005) cirkelt Kristiaan Depoortere in een artikel 'een beetje chrisma' rond enkele grondvragen i.v.m. de vormselvoorbereiding in een tijd van herinitiatie.

Narthex, Tijdschrift voor levensbeschouwing en educatie focust in het decembernummer 2004 op spiritualiteit en levensbeschouwing. Een innerlijk zintuig voor uiteindelijke vragen. "Zachte koelte".

Met een nieuwe brief Catechese richten de Duitse bisschoppen hun aandacht op een gebeuren, dat voor de Kerk van fundamentele betekenis is. Het behoort tot het wezen van de Kerk als geloofsgemeenschap, dat zij het geloof waaruit zij zelf leeft doorgeeft. Dit kerkelijk dienstwerk om het geloof door te geven wordt vanouds samengevat onder de term 'catechese'. De catechese is nauw verbonden met het leven van de Kerk in haar totaliteit. Een fundamentele herbezinning op de missionaire dimensie van de Kerk kan niet zonder gevolgen blijven voor de wijze waarop de catechese gestalte krijgt. U vindt de brief op www.rkkerk.nl

I.v.m. vroegere berichtgeving nemen we het volgende over uit de Campuskrant van de KUL:

Expo toont geboorte, huwelijk en dood in wereldreligies

Van hieraf moet je gaan

Joke Depuydt

Het huwelijk gescheiden vieren: het lijkt een contradictio in terminis, maar bij Marokkaanse moslims en orthodoxe joden is het de gewoonte. Er zijn uiteraard wel meer verschillen tussen de rituelen waarmee wereldreligies zin geven aan cruciale momenten in het leven. De groots opgezette tentoonstelling Van hieraf moet je gaan toont hoe hindoes, boeddhisten, christenen, islamieten, joden en sikhs in België omgaan met geboorte, huwelijk en dood. Foto's, getuigenissen, videobeelden en voorwerpen vertellen het verhaal van deze overgangsmomenten en de religieuze betekenis ervan. Het Interdisciplinair Centrum voor Religiestudie bedacht het concept, en zorgde ook voor de inhoudelijke uitwerking.

Uiteraard spelen culturele en religieuze factoren een rol bij de manier waarop geboorte, huwelijk en dood ervaren worden. Het zijn momenten waarmee ieder mens te maken krijgt, vandaar de herkenning maar ook de verwondering bij de concrete invulling van die rituelen.

Professor Bert Broeckaert van het Interdisciplinair Centrum voor Religiestudie: "Begrafenisrituelen hangen nauw samen met de visie op wat er gebeurt ná de dood. In Oosterse religies bijvoorbeeld, waarin reïncarnatie centraal staat, worden de doden gecremeerd. Joden en moslims begraven hun doden dan weer het liefst binnen de vierentwintig uur, al dan niet in een kist of lijkwade. In het licht van de herrijzenis is de eeuwigdurende concessie heel belangrijk voor hen. Die is bij ons afgeschaft, en daarom begraven Belgische religieuze joden hun doden in het Nederlandse Putte, waar wel eeuwigdurende concessies worden toegestaan. Moslims begraven hun overledenen meestal in het land van oorsprong."

"De gesloten kist en de overheersende zwarte kleuren bij de christenen staan in fel contrast met het kleurrijke gebeuren bij de Tibetaanse boeddhisten: het oranjegeel en dieprood van de kledij van de lama's vormen de hoofdtonen op de jaarlijkse plechtigheid waarmee zij hun doden herdenken. Zelfs wanneer de overledene in een kist begraven wordt, kan de beleving anders zijn: orthodoxe christenen bouwen een viering rond de centrale, open kist waarbij de overledene, voor het sluiten van de kist, nog een laatste kus ontvangt van de familieleden."

Eén ring, vijf jurken

Zijn de verschillen ook zo opvallend bij het huwelijk? Broeckaert: "Christenen zien het huwelijk als een sacrament, maar bij de boeddhisten bijvoorbeeld is dat niet het geval. Zij kunnen wel een inzegeningmoment in de tempel vragen bij een lama, maar ze grijpen niet terug naar bepaalde rites. Hindoes gaan voor hun huwelijk meestal terug naar eigen land. Religieuze joden vertrappen glas bij een huwelijk om de vernietiging van de Tempel te symboliseren, en zo die droeve gebeurtenis zelfs bij feesten niet te vergeten."

"De verbintenis van twee mensen is een universeel gegeven, maar de symbolen verschillen. Christenen geven elkaar een ring, bij orthodoxe joden is er maar één ring. Die geeft de man aan zijn vrouw als waardevol geschenk, maar zelf krijgt hij er geen. Bij de sikhs legt de vader van de bruid een sjaal over het koppel en wordt er rond het heilige boek gestapt, voor hen het essentiële gegeven van de gebeurtenis. Overigens gaat het overal duidelijk om een feest waarbij hele families betrokken worden. Bij de Marokkaanse moslims is de rol van de kleedster, de ziana, cruciaal. Zij kleedt de bruid en verzorgt de haartooi en de juwelen. Opvallend is dat de bruid vier- tot vijfmaal van kledij, haartooi en juwelen verandert tijdens het feest. Traditioneel feesten mannen en vrouwen feesten trouwens gescheiden op verschillende locaties, al komt de bruidegom wel langs op het

vrouwenfeest, samen met een beperkt aantal vrienden. Ook de orthodoxe joden houden gescheiden feesten, meestal in twee verschillende ruimtes van hetzelfde gebouw, of in één zaal die wordt opgedeeld.”

De eerste letter

En wat met het nieuwe leven? “Boeddhisten nemen geen pasgeborenen op in hun geloofsgemeenschap zoals katholieken bijvoorbeeld dat wel doen. Bij joden en moslims is de besnijdenis het initiatieritueel bij de jongens. Terwijl joden acht dagen na de geboorte overgaan tot de besnijdenis, worden Marokkaanse moslims op de leeftijd van twee à drie jaar besneden. Turkse moslims zelfs nog later. Orthodoxe joden laten de besnijdenis veelal uitvoeren door een rituele specialist, in aanwezigheid van familie en vrienden. Marokkanen en Turken brengen hun kinderen naar het ziekenhuis voor de besnijdenis.”

Worden de kinderen ook in het ziekenhuis geboren? “Duidelijk is dat aversie tegenover de materniteit bij alle religies ontbreekt. De sikhs bellen bij de geboorte van hun kind zelfs vanuit het ziekenhuis naar de tempel, waar het heilige boek ligt, om te weten met welke letter de naam van hun kind moet beginnen. Het boek wordt dan opengeslagen en de eerste letter van het eerste woord op de opengeslagen linkerbladzijde is meteen de eerste letter van de naam van de kleine...”

‘Van hieraf moet je gaan. Wereldreligies over geboorte, huwelijk en dood — het Belgisch verhaal’, van 24 maart tot 11 juli op drie verschillende locaties in Sint-Truiden. Met o.m. vele tientallen foto's, op groot formaat afgedrukt, van Wouter Rawoens en Patrick De Spiegelaere. Info en reservering: (t) 011 70 18 18,

<http://www.kuleuven.ac.be/icrs>, <http://www.trudofeesten.be>

Ooproep: roep op!

- Een blijvende aandacht voor de **WereldJongerenDagen**. Het lumineusprogramma vind je op:

www.jeugdnevangenisatie.be De video wordt goed onthaald. Hij duurt dus een kleine 9' minuten en er wordt in de klassen vrij goed op gereageerd, kan echt een aanleiding zijn om een goed gesprek te hebben rond wereldkerk, niet alleen staan in het geloof, positieve ervaringen, ...

- Zie voor lesimpulsen ook op:

<http://www.kuleuven.ac.be/thomas/actualiteit/indekijker/5a/index.htm>

Pluim

Volgens Marcel Becker, Nijmeegs ethicus, is het ontstaan van complimenten een 'typisch symptoom van onze samenleving'. „Vroeger hadden de autoritaire samenlevingen een eer- en waarderingcultuur die sterker is dan die van het compliment. Wie echt geëerd wordt, krijgt een vaste plaats in de sociale orde en behoudt die ook. Een medaille is daarvan een fysiek en blijvend bewijs."

„Onze maatschappij heeft nu meer een netwerkstructuur, van wisselende contacten. We komen elkaar tegen, werken even samen en gaan weer uiteen. Daarbij is het hard nodig om flexibele omgangsvormen te hebben, en het geven van een compliment is een subtiele manier daarvoor."

Complimenten zijn gericht op een concrete eigenschap of taak die iemand goed heeft geklaard, en dat komt goed uit, zegt Becker. Je complimenteert iemand niet voor zijn hele persoonlijkheid, zoals bij het 'eren', maar om verricht werk. Dat past goed in „functionele verhoudingen zoals op de werkvloer of in het voetbalteam: een baas geeft zijn werknemer een complimentje, of de coach zijn spelers".

Complimenteren is dus een flexibele manier van waardering geven, en daarom een typisch fenomeen van onze moderne samenleving. In korte tijd moeten we vertrouwen en integriteit opbouwen, en een welgemeend complimentje kan warmte en intensiteit brengen in de omgang.

Bij deze graag een compliment aan allen die zorgden voor het welslagen van de dag van de godsdienst.

De stuurgroep, de mensen achter de schermen (het Eeckhautcentrum) en de hoofdrolspelers.

In het bijzonder compliment-**'eren'** we diegenen die zelf lesgeven en in weerwil van de volkse wijsheid 'niemand is sant in eigen land' toch hun expertise gedeeld hebben met ruim 300 godsdienstleerkrachten. Dank aan die mensen uit eigen rangen: Tony Kerkhove, Dirk Vanneste, Koen Decorte en Kathleen Boedt. Naar horen zeggen was het meer dan de moeite. Zeker ook dank aan de voorzitter van de stuurgroep: Piet Lavens!

Verslag van de andere werkwinkels en het referaat van Nico ter Linden op de diocesane webpagina van het vak onder de rubriek actualiteit: [link hier](#)

U kunt dit en vorige nummers van GO-AL ook downloaden via <http://www.sip.be/rkgodsdienst/nieuwsbrief.htm>